

Abstrakt

Historický vývoj a současná úprava přídavků na dítě

Účelem této práce je popsat vývoj peněžité dávky sociální péče společnosti (prostřednictvím státu) o nezaopatřené děti. Z předkládaného textu vyplývá, že přídavek na dítě je relativně mladý právní institut, který se poprvé vyskytl v roce 1922 v zákoně, který zvyšoval příjmové zabezpečení státních zaměstnanců a zprostředkovaně i jejich rodinných příslušníků. To se ukázalo i velkou nevýhodou této práce, neboť se jeho právně teoretické vymezení velmi obtížně formuluje vzhledem k jiným tradičním institutům práva staletí determinované, adaptované a recipované z římské právní jurisprudence. Práce se zabývá jak legislativně ustáleným přídavkem na dítě, tak i dávkou dříve legislativně nazývanou a upravenou zvanou výchovné, jež mělo identickou obsahovou náplň a rovněž se z něj vycházelo při úpravě přídavku. To lze ostatně abstrahovat z historického chronologického nástinu části první stejně jako z obsahu práv a povinností subjektů s těmito dávkami spojenými a rovněž i společným subjektem – peněžní podpora státu o péči o nezaopatřené děti. Identický objekt a práva a povinnosti z něj plynoucí lze nalézt i v obsahově obdobných dávkách, které však vzhledem k rubrice i rozsahu práce nebylo již možno pojmut do samotného textu.

Práce je rozdělena pouze na dvě části. První část pojednává o genezi a historickém vývoji přídavků na děti a výchovného, jejich ideově společenských kořenech a postupné extenzi dávek ve prospěch širokých kategorií občanů (pracujících, a poživatelů důchodů u výchovného). Vývoj je v této sledován až do roku 1995, ve kterém byly přijaty dva zákony, z nichž jeden je současným zdrojem úpravy přídavku a druhým byla zrušena úprava výchovného do té doby reglementovaného ve dvou navzájem odlišných normách.

Druhá část je tedy věnována recentní právní úpravě přídavku včetně všech změn s ním spojených. Nebylo možné i opomenout vstup ČR do EU a projekci práva ES/EU do právního řádu našeho státu. Rovněž jsou zmiňovány i nejdůležitější mezinárodně právní instrumenty, kterými se ČR zavázala k udržování, resp. zvyšování úrovně péče státu o rodiny s nezaopatřenými dětmi.

Závěr je vzhledem k rozsáhlosti deskripce tématu koncipován jako shrnutí s nástinem myslitelného vývoje de lege ferenda.

S ohledem na užití existující prameny, je práce po teoretické stránce velmi problematická. Zvolené téma je poměrně obtížné zpracovat, vzhledem k tomu, že vychází pouze z právních předpisů, což je spojeno s nutností prostudovat stovky stran normativního textu. Je však předložen téměř kompletní kompilát (kompendium) legislativních úprav od doby vzniku až po současnou úpravu dávek popisovaných v této práci. Autor práce se pokouší o poctivou reflexi dané problematiky, přesto však připouští, že některá časová období jsou příliš rozsáhlá v porovnání s jinými, i když příčina spočívá primárně v transpozici společenskopolitických změn v těch kterých historických epochách.